

Република Србија
Регулаторна агенција за електронске
комуникације и поштанске услуге
Београд

БРОЈ: 1-03-34900-17/16-3

ДАТУМ: 19-04-2016

Dejan R. Popovic, dipl. inz.
Beograd, Stevana Sremca 18

REGULATORNO TELO ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

REGULATORNA AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I POSTANSKE USLUGE

MINISTARSTVO KUL TURE I INFORMISANJA
Sektor za informisanje i medije

MINISTARSTVO TRGOVINE, TURIZMA I TELEKOMUNIKACIJA
Sektor za elektronske komunikacije i poštanski saobraćaj

Postovane dame i gospodo,

U poslednjem RA TEL-ovom Izveštaju o analizi maloprodajnog tržišta distribucije medijskih sadržaja (tržište 8) (http://www.ratel.rs/upload/documents/javne_rasprave/izvestaj_trziste8_2015/Analiza%20T8%20final%20za%20javnu%20raspravu%2015.01.2016..pdf) pri kraju tacke 3.6 (str. 20) pise:

"Prema poslednjim dostupnim informacijama, uslugu distribucije nudi 92 evidentirana KDS operatora, 4 IPTV operatora i 3 DTH operatora."

Na pocetku ovog izvestaja (str. 3) data su i sledece definicije:

"**IPTV** (*Internet Protocol Television*) je multimedijalna usluga sastavljena od televizije, videa, zvuka, teksta, grafike i podataka, koji se isporučuju preko mreža zasnovanih na Internet protokolu (IP), a kojima se upravlja kako bi se korisnicima pružio zahtevani nivo kvaliteta usluge, sigurnosti, interaktivnosti i pouzdanosti. IPTV se zasniva na upotrebi javne fiksne telefonske mreže uz korišćenje xDSL modema (ADSL 2+, VDSL) i/ili na upotrebi optičke mreže (FTTH).

VoD (*Video on Demand*) je usluga distribucije videa na zahtev."

U ovom izvestaju se ne upotrebljava niti definise pojam "*audio-vizuelna medijska usluga na zahtev*" koji se zvanično koristi u Zakonu o elektronskim medijima (ZEM) i koji u ovom zakonu (clan 4. tacka 11) ima sledece znacenje:

"**audio-vizuelna medijska usluga na zahtev** (nelinearna audio-vizuelna medijska usluga) je usluga koju pružalac audio-vizuelne medijske usluge obezbeđuje radi praćenja programa u periodu koji odabere korisnik, na svoj zahtev, na osnovu kataloga programa čiji izbor i organizaciju vrši pružalac".

Interesantno je da u integrisanoj bazi podataka Medjunarodne unije za telekomunikacije (ITU) - "ITU Terms and Definitions" preporučeni termin "*video on demand*" nije definisan kao oblik (tele)komunikacione usluge - "usluge distribucije", već kao oblik informacione usluge - "medijske usluge"! Stavise, "*video na zahtev*" se smatra isto sto i "*audio-vizuelna medijska usluga na zahtev*", sto se jasno vidi iz recitala (27) Direktive o audio-vizuelnim medijskom uslugama - 2010/13/EU ("... whereas video-on-demand, for example, is an on-demand audiovisual media service").

Prva recenica u clanaku Telekoma Srbija - "Video na zahtev" glasi: "Dodatna usluga *Video na zahtev* omogućava iznajmljivanje i prijem određenih multimedijalnih sadržaja iz ponude Telekoma i mogućnost neograničenog pristupa iznajmljenom sadržaju tokom perioda od 24 časa nakon iznajmljivanja i kontrolu nad istim." Iz te recenice proizilazi da je "video na zahtev" dodatna usluga, verovatno "usluga sa dodatnom vrednoscu" koja se, na cudan nacin, definise i uredjuje u clanu 4. tacka 54. i 108. Zakona o elektronskim komunikacijama, kao i u Pravilniku o obavezama operatora usluga sa dodatnom vrednošću

(<http://www.ratel.rs/upload/documents/Regulativa/Pravilnici/Telekomunikacije/Pravilnik%20o%20uslugama%20sa%20dodatnom%20vrednoscu.pdf>).

Napomena - Cini se da bi u ovom smislu bila bolja prva definicija iz veze: "Value-added Services - The iTV Dictionary and Business ...".

IPTV (*Internet Protocol Television*) se tesko shvata kao oblik informacione usluge - multimedijalne usluge, posto se u ZEM-u (clan 4. tacka 2) "*medijska usluga*" definise kao audio-vizuelna medijska usluga i medijska usluga radija. Ovaj izraz se lako shvata, kao sto mu samo naziv kaze, kao oblik telekomunikacije - televizije (TV) po internet protokolu (IP).

Ako ste već pružalac, ili nameravate da budete pružalac audio-vizuelne medijske usluge na zahtev, i ako Podnesite zahtev Regulatornom telu za elektronske medije (sada: REM, ranije: RRA), neophodno je da popunite Obrazac ZD - Zahtev za izdavanje dozvole. U rubrici tog zahteva - "Pruzanje medijske usluge" stoji, izmedu ostalog: "Vrsta elektronske komunikacione mreže (kablovska, satelitska, **IPTV**)". Iz tog pitanja se vidi da REM, pod izrazom *IPTV* podrazumeva vrstu elektronske komunikacione mreže, a ne vrstu elektronske komunikacije, tj. televizije.

Valja se na kraju podsetiti da, prema clanu 22. stav 1. tacka 6. ZEM-a, Regulator izdaje **odobrenja** za pružanje medijske usluge na zahtev i bliže uređuje postupak izdavanja odobrenja. Medjutim, Regulator nije doneo Pravilnik o izdavanju odobrenja za pružanje medijskih usluga na zahtev, verovatno zato sto "Prema poslednjim dostupnim informacijama, uslugu distribucije (audio-vizuelnih medijskih usluga na zahtev) nudi (verovatno samo) 4 IPTV operatora".

Iskreno,
Dejan Popovic
Beograd, 17. april 2016.

P. S. - Jedna od korisnih veza: On-demand audiovisual markets in the European union

Dejan R. Popovic, dipl. inz.
Beograd, Stevana Sremca 18

REGULATORNA AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I POSTANSKE
USLUGE
Beograd, Palmotićeve 2

Premet: Misljenje o Izveštaju o analizi maloprodajnog tržišta pristupa javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji (tržište 1) -
http://www.ratel.rs/upload/documents/javne_rasprave/izvestaj_trziste1_2015/Analiza%20T1%20final%20za%20javnu%20raspravu%2015.01.2016..pdf

V e z a : Javne konsultacije o Izveštaju o analizi maloprodajnog tržišta pristupa javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji (tržište 1) 18.01.2016.

Postovane kolegice i kolege dame i gospodo,

I u ovom slucaju cu umesto opsirnijeg i detaljnijeg misljenja, izneti samo sledeci kratak komentar:

1. Prema nazivu i tacki 1. stav 1. ovog izvestaja, predmet analize je maloprodajno tržište pristupa javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji.

2. "*Javna telefonska mreža*" u Zakonu o elektronskim komunikacijama - ZEK (clan 4. tacka 19) je elektronska komunikaciona mreža koja se koristi za pružanje *javno dostupnih telefonskih usluga* i omogućava prenos govora i podataka između terminalnih tačaka mreže.

3. "*Javno dostupna telefonska usluga*" u ZEK-u (clan 4. tacka 21) je javno dostupna elektronska komunikaciona usluga za, direktno ili indirektno, upućivanje i primanje nacionalnih, odnosno nacionalnih i međunarodnih poziva preko jednog ili više brojeva iz nacionalnog ili međunarodnog plana numeracije.

4. "*Javna telefonska mreža na fiksnoj lokaciji*" u ovom izvestaju je elektronska komunikaciona mreža koja se, u celini ili pretežno, koristi za pružanje javno dostupnih telefonskih usluga i koja omogućava prenos govora i podataka između terminalnih tačaka mreže.

Pitanja - Da li ovaj izraz ima smisla? Da li (cela) javna telefonska mreža moze da se nalazi na (jednoj) fiksnoj lokaciji, ili se na fiksnoj lokaciji nalazi jedan od prikljucaka na tu mrežu?

5. "*Pristup javnoj telefonskoj mreži za krajnje korisnike*" u ovom izvestaju podrazumeva stvaranje tehničkih mogućnosti, da se pomoću mreže, sistema i sredstava koriste elektronske komunikacione usluge putem fiksne mreže.

Konstatacije i pitanja - "*Pristup*" u ZEK-u (clan 4. tacka 38) podrazumeva davanje na korišćenje sredstava ili usluga drugim operatorima (ne i krajnim korisnicima) ... Medjutim, ako je u clanu 2. tacka (b) novoe evropske uredbi o pristupu otvorenom Internetu (EUR-Lex - 32015R2120 - EN - EUR-Lex) "*usluga pristupa Internetu*" definisana kao javno dostupna *elektronska komunikaciona usluga* ... , onda se valjda i *usluga pristupa javnoj telefonskoj mreži* ili, krace, *pristup javnoj telefonskoj mreži* mozda moze shvatiti kao *javno dostupna telefonska usluga*. Licno mislim da pristup mrezi i usluzi moze podrazumevati "stvaranje tehničkih mogućnosti" za koriscenje usluga, ali ne i pruzanje usluga.

Ukratko, da li su cene i tržište pristupa javnoj telefonskoj mreži isto sto i cene i trziste javno dostupnim telefonskim uslugama? I, zasto je onda na pocetku tacke 3. ovog izvestaja data definicija: "Relevantno tržište u sektoru elektronskih komunikacija predstavlja skup svih ponuđenih usluga elektronskih komunikacija na određenom geografskom području,"? I, zasto onda relevantno

tržište nije definisano na drugaciji način, ako je predmet analize u ovom izveštaju maloprodajno tržište pristupa javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji?

6. Usput, prema tacki 2. Odluke o određivanju relevantnih tržišta podložnih prethodnoj regulaciji (http://www.ratel.rs/upload/documents/Regulativa/Analize_trzista/Odluka%20o%20trzistima%20podloznim%20prethodnoj%20regulaciji.pdf), tržišta podložna prethodnoj regulaciji u Republici Srbiji su, imedju ostalog:

1) Maloprodajno tržište pristupa javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji;

9) Maloprodajno tržište javno dostupne telefonske usluge sa fiksne lokacije.

Pitanja - Koje su razlike izmedju trzista u podtackama 1) i 9)? I, zasto je u ovom izveštaju data analiza trzista u podtacki 1), a ne u podtacki 9)?

7. U ovom izveštaju se pominju i usput analiziraju, pored trzista javno dostupnih telefonskih usluga sa fiksnih lokacija, i trzista drugih oblika elektronskih komunikacionih usluga sa fiksnih lokacija kao što su JDTF usluge, usluge pristup Internetu i IPTV-u.

Razumljivo, jer je u toku integracija svega i svacega, pa i informacioni i komunikacionih mreza i usluga. Zato je, izgleda, neophodno da RATEL i nadležna ministarstva pokrenu preliminarnu javnu raspravu u pogledu nove strategije razvoja sektora J - informacija i (elektronskih) komunikacija, u skladu sa dokumentom Saveta Evropske unije od 23. novembra 2015. - "*Revizija regulatornog okvira EU za elektronske komunikacione mreže i usluge - Orijentaciona rasprava*" (<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14200-2015-INIT/en/pdf>).

8. Na kraju, molim vas za odgovore na gore postavljena pitanja.

Iskreno,
Dejan Popovic

Beograd, 24. februar 2016.

P. S. - Valja se ukljuciti i u povezanu tekucu Javnu raspravu na Predlog strategije razvoja sektora usluga i Javnu raspravu na Predlog strategije razvoja trgovine.